

Múltidéző „kalandpark” a jelenben

Túl a hegyen, túl a dombon, a Zagyva folyó forrásvidéki vízgyűjtőjének szűk völgyeiben, ahol a Karancs, a Medves és a Cserhát hegységek összeölelkeznek, ott található egy zöld óvoda. Ez a zöld óvoda a **Salgótarjáni Összevon Óvoda Körúti Tagóvodája** néven ismert ország-világ előtt, amely számtalan zöld cselekedete által **2014** óta immár büszkén viseli az **Örökös Zöld Óvoda, a Madárbarát óvoda, 2016-tól pedig a Zöld Óvoda Bázisintézmény** címet.

Az ide járó Körúti zöld ovisok csakúgy, mint hasonló korú társaik, nagyon szeretnek jókat játszani, sokat mozogni a tiszta levegőjű kertvárosi környezetben, de ők a sok-sok élmény adta tevékenység közben figyelnek is. A felnőttek terelgető szárnyai alatt fürkészik a **természet** minden rezdülését, felfedezik a benne rejlő szépségeket, eközben megtanulják szeretni, tisztelni, óvni, és a lehetőségeit használni, és nem kihasználni.

Történt egy szép májusi napon, csakúgy, mint minden évnek ebben a hónapjában, hogy felkerekedtek a nagyobb ifjak, hogy szert tegyenek egy „messzi”, hátizsákos, buszos kirándulásra, és meglátogassák **István bácsit a Kacár tanyán**, akinek a természettel való szoros együttélése kitűnő példa minden nemzedék számára. A hátizsákba számtalan hasznos dolog került, mint például távcső, nagyító, bogárvizsgáló, állat- és növényhatározó, egy kis ládika a természet elhullajtotta kincseknek, és persze hamuba sült pogácsa gyanánt egy kis egészséges útravaló, no meg nejlon tasak a már nemkívánatos maradéknak.

Az út számtalan erdőt, mezőt, községet (*Kishartyán, Ságújfalu, Endrefalva*) várost (*Szécsény, Balassagyarmat, Rétság*) érintve, a Duna mellett kanyarogva vezetett a Börzsöny-hegység lábaihoz, Szokolyára.

A falu végén, a magaslaton elterülő fennsíkon, a gazdaság határánál István bácsi várta már, és a kedves üdvözlés után beinvitálta a látogatókat a saját birodalmába, ahova bizony a természetet szennyező kerek járművek nem hajthattak be.

A tovahaladás ezután gyalogosan történt, amely közben a szemet gyönyörködtető szinte érintetlen természet a maga egyszerűségével hívta fel a gyermeksereg, és az őket vigyázó felnőttek figyelmét. Ekkor egymás után bukkantak elő a hátizsákokból a hasznos eszközök. A tücskök, bogarak, kabócák nagyító alá kerültek, a tarka rét, legelő növényvilágával, a papsajtmályvával, szamárbogánccsal, kikericcsel, szarkalábbal együtt.

A fübe heveredő lurkók tágra nyílt szemekkel hallgatták István bácsi történeteit a vidékről, és a „korábban” született emberek cselekedeteiről.

A tanya minden apró részlete - *kenyérsütő kemence, széldaráló, „talpas-ház”, benne egy kovácsműhely, kerek ólak, juhhodály, pásztorkunyhók, pajta, egy természetes kis tó* - a gazda kétkezi munkájának, és a természetes anyagok - *sár, fa, szalma, nád, széna* - találkozásának az ötvözete, csakúgy, mint a használati tárgyak, eszközök, szerszámok, és ruházatok is.

A friss levegőn elköltött bőséges tízórai után kezdődhetett az elmaradhatatlan „gólyalábas”, és „csülkös játék”. Lehetett futni, botot dobni, ügyeskedni, célozni, szabályt betartani, a másikat nem fejbe kólintani, és legfőképpen önfeledten kacagni.

A gyereksereg ezután kettévált annak érdekében, hogy még hatékonyabban, és még közelebbről megismerkedhessenek a vidéki élet szépségeivel, és hódolhassanak a népi hagyományoknak, kézműves kismesterségeknek.

A több kilométeren vezető lovas kocsizás „meggrázó” élmény volt a kikövezetlen úton ugyanakkor felemelő is, hiszen a búzatáblák már zölden bólogtak a tanyasi szélben.

Itt mindenki kipróbálhatott mindent - *kovácsolhatott magának szerencsepatkót, működtethette a fűjtatót, verhette a forró vasat, nemezelhetett, gyapjú és szappanos víz elegyével készíthetett színes labdát is, fát faraghatott a saját ovis jelével, korongozhatott, agyagedényt formázhatott, megetethette a gúnárokat, a csacsit, a kisborjút, locsolhatta a kiskert növényeit, ehetett a frissen sült cipóból* - és amit elkezdett be is fejezhetett, mert mindenre volt elegendő idő.

Aztán a déli nap melegében lekerültek a hosszú öltözékek, és kiscipóban, lengén taposták a kicsi lábak a töreket az agyagban, amiből később ügyes kezek formába öntve készítették a vályogtéglákat. Senki sem mérgeződött azon, hogy maszatos lett keze, lába, hiszen a jó esővíz, és a perzselő nap a széllel együtt hamar megrenovált, és helyrehozott mindent.

A zöld ovisok a Kacár tanyán a vidéki élet „körforgását”, újrahasznosítási praktikáit - *komposztálás, napenergia, trágyázás, esővíz gyűjtése, szélmalom* - is kiismerhették, hiszen itt semmi nem vész kárba, minden vissza van forgatva oda ahonnan ered, a „természet a természetbe” elve alapján.

Itt hírből sem ismerik a sűrgetést, kapkodást, és nagy volt az öröm az aprónép körében, amikor a kétkezi remekműveket, amelyek a magyarság népi kultúrájának egy-egy tudásátörökítését tükrözik, a batyuba téve emlékként haza lehetett vinni, és megmutatni az otthonmaradt cimboráknak, hogy később ők is kedvet kaphassanak eme tevékenységekhez, és kalandozásokhoz.

A Kacár tanya világa igazi színtere annak, hogyan lehet együtt élni a természettel úgy, hogy közben az ember alkalmazkodik a természeti környezetéhez, így valószínűleg a következő nemzedék életlehetőségein sem eshet csorba soha.

Salgótarján, 2016. november 16.

Fábián Zoltánné
Óvodapedagógus